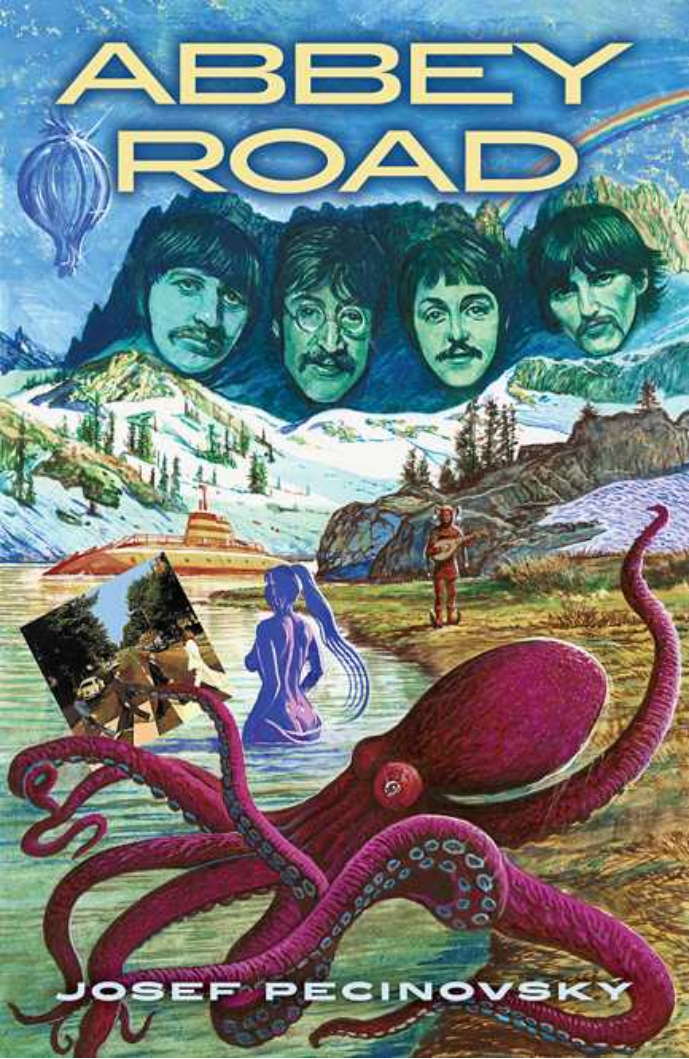
ABBEY ROAD
JOSEF PECINOVSKY

TRIFID

Josef Pecinovský
Abbey Road

© Josef Pecinovský 1991, 2006
Cover © Milan Fibiger, 2006
© TRITON, 2006

ISBN 80-7254-919-7

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

JOSEF PECINOVSKÝ

ABBEY ROAD

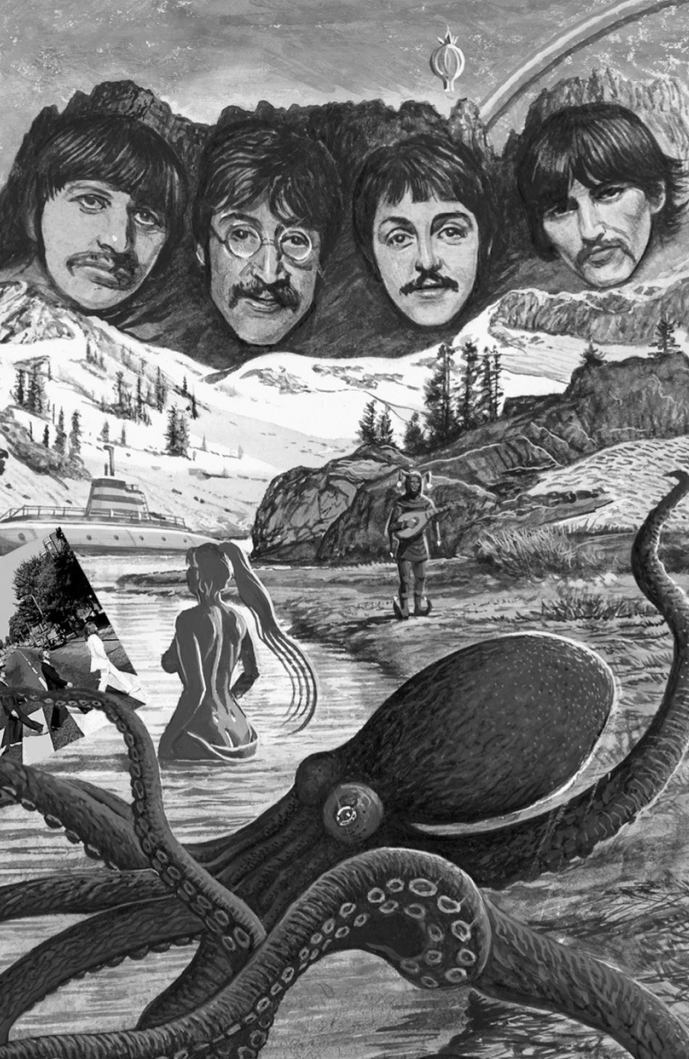

JOSEF PECINOVSKÝ

ABBEY ROAD

TRITON

Abbey Road

Jdou.

Křehký hrot se noří do zvlněné drážky. Elektronické systémy přebírají mechanický pohyb krystalu a mění jej na souzvuk čtyř hlasů, linoucích se za rytmického doprovodu kytar z reproduktorů, které vyprávějí o existenci zvláštního, čarovného světa.

A oni stále jdou. Jeden za druhým, pěkně v zástupu. První s rukama v kapsách, druhý v extravagantním sáčku, třetí bos a s nezapálenou cigaretou, čtvrtý v prostých džínsách. Jdou zleva doprava. Na obalu gramodesky. Na obálce knihy.

Kam jdou? Přece přecházejí ulici…

Skutečně? Copak neexistuje viditelná hranice, za niž posluchač ani čtenář nedohlédne? Hranice mezi realitou a snem…

Nevidí tam nikdo z nás, snad jen ti čtyři, kteří kdysi pózovali fotografovi pro obal nového elpíčka. Ale ani fotograf, když tiskl spoušť, neviděl mimo hledáček kamery.

Člověk navyklý poměrům v reálném světě by tam vpravo očekával jen pokračování toho jednotvárného bloku domů z neomítnutých cihel, který nenápadně vykukuje zpoza husté zeleně. A obrázek je to jinak zcela reálný – ulice se zaparkovanými auty, bílá zebra, přerušovaná dělící čára, minimální pouliční ruch, a snad jen známé obličeje těch čtyř a vozy zaparkované vlevo můžou nasvědčovat tomu, že se nalézáme na britských ostrovech, snad skutečně v uli-

ci, která se jmenuje Abbey Road a kde stojí nahrávací studio, v němž v roce 1969 vzniklo stejnojmenné album.

Jdou.

Husím pochodem, v zástupu.

Kam?

Kam mají John, Ringo, Paul a George namířeno? Skutečně jen na druhou stranu ulice? Nebo do vybájeného světa jejich skvělých písní? Do světa, v němž se můžeme setkat se skleněnou cibulí i bláznem na kopci, věčnými jahodovými poli i Lucy na obloze s diamanty, žlutou ponorkou i zahradou chobotnic?

Ten čtenář, který je přesvědčen, že ti čtyři mládenci se po několika krocích octnou na druhém chodníku, by měl tuto knihu ve vlastním zájmu odložit. Čtenář, který si myslí, že tato kniha je odborným pojednáním o závratné kariéře Beatles, může opatrně pokračovat dál, pokud se někdy zabýval Johnovými a Paulovými texty. Ale jen čtenář, který je ochoten připustit, že za okrajem papíru může existovat svět plný pohádkových bytostí, jiných vesmírů a bláznivých světů, může v četbě pokračovat bez obav o své zdraví.

Jsou to právě texty několika písní, které daly této knize vzniknout. Snad se John, Paul, Ringo a George nebudou zlobit, že jsem si vypůjčil jedno jejich album a nechal se inspirovat jejich náměty. Ti čtyři totiž byli idolem našeho mládí. Naši pedagogové je nechápali, pro naše vládce se stali symbolem imperialistické dekadentní kultury, kterou je nutno před námi za každou cenu utajit. Nepodařilo se jim to.

Slyšel jsem několik gramodesek, které vznikly na základě literárních motivů. Zkusil jsem to z opačného konce. Nechal jsem se inspirovat hudbou, napsal knihu, která vznikla na podkladě gramodesky.

Album Abbey Road nabízí sedmnáct textů na ty nejrůznější náměty. Vzniklo tedy sedmnáct povídek, a protože verše Johna Lennona i jeho přátel skutečně nabízejí motivy z jiných světů, nemohou povídky pochopitelně patřit jinam než do světa fantastiky.

Omlouvám se čtenářům, kteří jsou skutečnými znalci a přistihnou mě, že jsem se až příliš odchýlil od předlohy. Mají pravdu, nejednou jsem si ty krásné verše vyložil poněkud volněji. Avšak věrně jsem se snažil zachovat atmosféru, která na člověka dolehne při poslechu jejich písní, atmosféru fantastického světa a jiných vesmírů, atmosféru veršů, nad jejichž výkladem by mohli literární vědci trávit staletí. A pokud vám výsledný dojem vychází až příliš pochmurně, je to možná i odrazem doby, v níž tato kniha vznikala.

Tak tedy vpřed: Come together, right now, over me!

Štětí 1989

První strana

Všichni sem!

Come together, right now, over me!
John Lennon, Paul McCartney

Opičí prst vystřeloval do jeho mozku jednu otázku za druhou, jednotlivá slova, která možná nebyla slovy, se tříštila o šedou mozkovou kůru, rozptylovala se, rozpadávala se na jednotlivá písmena a aktivovala další a další neurony. Mroží nos vysával z vyčerpaných buněk poslední zbytky informací, konzultoval ty nejposlednější detaily, upřesňoval body již mnohokrát probrané, domýšlel absurdní konflikty a nechával si vysvětlovat i to, co by člověka zamýšlejícího se nad podobným problémem nemohlo vůbec napadnout. Otázky vstupující do jeho mozku vypadaly neuceleně, zmateně a nejasně, vzniklý polotovar byl pak jen povrchně uhnětenou kaší podivných nápadů zpracovaných neotřelou formou a teprve po upřesňujících výstřelech Mrožího nosa se myšlenky stávaly konkrétnějšími, souvislejšími, dalo se z nich vyvozovat mnohé, ale oba ho svými mučivými prostředky nutili, aby směřoval k tomu jedinému cíli, který však stále zůstával kdesi v mlze. Chtěli po něm výsledky do puntíku přesné, ale natolik absurdní, že on sám by se v bdělém stavu problémem rozhodně nezabýval, protože dobře věděl, že má k dispozici jen mozek obyčejného člověka, který nemůže podobný úkol, vymykající se zákonům tohoto světa, nikdy vyřešit. Ale byli tu

ti dva. Věděli, co chtějí, a on je poslouchal, podřizoval se jim, pracoval pro ně. Bezděky, ale o to usilovněji. Nic proto nesmělo být opomenuto, všechny možnosti musely být prověřeny do posledního detailu, každá varianta musela být zvážena, všechny důsledky výpočtu musely být podrobně rozebrány, dokonce i prověřena pravděpodobnost, že k nim vůbec dojde.

Přemýšlej!

Kombinuj!

Dosazuj!

Vysvětluj!

Přemýšlej!

Soustřeď se! Soustřeď se! Soustřeď se!

Každý povel byl kalenou střelou.

Každá otázka ostrou dýkou.

Každá připomínka explodujícím granátem.

Škubavé bolesti pronikaly jeho vědomím, nenáviděl ty, kteří ho tak pronásledují, kteří ho vyčerpávají při mechanické činnosti, zneužívají pro své nepochopitelné cíle. Věděl všechno a nerozuměl ničemu.

Počítej!

Vyvozuj!

Soustřeď se! Soustřeď se! Soustřeď se!

Kombinovaná soustava rovnic zcela zahltila kapacitu jeho mozku. Kdyby byl elektronickým strojem, přestal by pracovat, uvědomoval si však krutou skutečnost, že je stále ještě člověkem, i když mezi sebou a velkým elektronickým mozkem už necítil žádný rozdíl. Vzruchy, které procházely mezi jeho neurony, probíhaly tisíckrát rychleji než v nejdokonalejším počítači, pouhém výrobku člověka, který dokázal jen bleskově aplikovat program vytvořený člověkem, a mezi tisícovkami výpočtů vnímal, že i on teď pracuje podle programu, ale neměl ani tušení,

kdo do něj ten složitý a rozsáhlý program vkládá, neměl čas po tom pátrat, byl nucen stále bleskově přemýšlet, kombinovat, řešit, konzultovat sám se sebou další postupy výpočtů, jednoduché početní informace prováděl mechanicky s přesností na šest desetinných míst a cítil, že právě tady je slabé místo jeho činnosti, věděl, že výsledky nemohou být zcela přesné, pokud mu při mechanických operacích nebude dopřán dostatečný prostor k prověření jejich správnosti, ale Mroží nos vyštěkl pokyn a on byl nucen rychlost výpočtů ještě zrychlit.

Jediné, čeho se jim nedostávalo, byl čas, a oni to věděli moc dobře.

Konečně ta tíha povolila.

Bylo ticho. Takové ticho, jaké kolem sebe dokáže šířit jen pohasínající noc v okamžicích, kdy se nastupující den začíná zvolna hlásit o svá nezadatelná práva, ticho, jaké by snad člověk očekával v malebném světě hluboko pod mořskou hladinou, ale ne tady, téměř v centru velkoměsta. Ucho nezaznamenávalo nic, připadal si, jako by ho skutečně někdo hodil do vody, cítil se neskutečně lehký, ale pak zaslechl tlumený tikot budíku a pochopil, že všechno je relativní a že ani to ticho, které tak bytostně vnímá, není úplným tichem, ale pouhým klidem po bouřlivé noci, a že ta lehkost není ničím jiným než úlevou po shození děsivého břemene.

Probudil se.

Pocit opojení nezmizel a přestože osm hodin spal, byl naprosto vyčerpán.

To tedy znamená, že opět přišli.

Kdo? Kdo jsou ti tajemní noční návštěvníci, kteří vždy v jeho mysli vytvoří takový zmatek? Proč se po klidné a tiché noci probouzí tak unaven?

Kolik jich bylo? Dva, tři?

Více nebo méně, kdo ví, co na tom vlastně záleží. Nevěděl vlastně, z čeho usuzuje na něčí přítomnost. Místnost byla ve stejném stavu jako večer, to dobře věděl: dveře zamčené, okna zajištěna, ne, kdyby sem někdo vnikl, nutně by zanechal stopy, pokud by ovšem neprošel mimoprostorem. Chtěl se usmát té myšlence, která ho bezděčně napadla, ale místo toho poznal, že si musí na něco závažného vzpomenout, myšlenku však nebyl schopen dotáhnout do konce, rozpadávala se do kaskády nejasných obrazů, až se zcela rozplynula a celá jeho bytost se naplnila nevysvětlitelným děsem.

Před zavřenýma očima mu náhle začaly defilovat jakési tváře, snad to byli ti jeho tajemní noční hosté, o nichž nevěděl, zda nejsou jen výplodem noční můry, rysy jejich obličejů splývaly do anonymity nadpozemské podoby, která se měnila v nepochopitelnou karikaturu a zvolna zanikala v jeho paměti do absolutní šedi. By1 si jist, že v noci vláčel jakési neuvěřitelně těžké břímě, že spánek, který ho nijak neobčerstvil, byl protkán desítkami drobných úkladů, jimiž ho kdosi neznámý pronásledoval a nedopřál mu ani okamžik oddechu.

Tušil, že příští noci přijdou znovu, a ta myšlenka v něm vzbudila neskutečný pocit odporu a hrůzy.

Jako už kolikrát si i teď umiňoval, že neusne, že tak předejde těm patologickým příznakům noční můry, která parazituje v hlubinách jeho mozku, a že ve chvíli, kdy se noc láme na dvě poloviny, bude úspěšně vzdorovat tomu usurpátorovi, o němž si byl jist, že si ho sám nemohl vymyslet, že se mu vysměje, vysměje se i sám sobě, protože konečně pozná, že nikdo takový neexistuje a že všechno je tak, jak má být, že neexistuje nic tajemného, nepřirozeného, že žije dál v normálním světě a ta únava je buď příznakem choroby, nebo přepracování. Umiňoval si to

každý večer, ale s neúprosnou pravidelností se mu oči kolem jedenácté hodiny zavíraly, ať proti tomu dělal cokoli, únava z předchozích nocí se hlásila stále usilovněji a i během dne měl co dělat, aby neusínal v chůzi. Vyhledat lékaře?

Ušklíbl se. Co mu má říct? Dovím se jen, že jsem blázen, když se mi i v noci zdá, jak se šrotím ke zkoušce?

Co mi doporučí? Klid, odpočinek, vycházky. Takovou terapii si stanovím sám.

Ale dnes neusnu. Dnes ne. Udělám pro to všechno.

Celý večer četl, a když cítil, že ho přemáhá únava, vstal a začal chodit. Chtěl prochodit celou noc.

Jasně vnímal, že přišli. Ještě cítil mechanický pohyb vlastních nohou, které ho nesly od dveří k oknu, ale v mozku se už rozšklebily první příznaky cizích zákeřných myšlenek, a on oba návštěvníky poznal, vítal je jako své staré známé, usmíval se na ně a nabídl jim svou mozkovou kapacitu, a přitom si jen tak mimochodem uvědomil, že je to vlastně dobře, že o nich ráno, až se probudí, nebude opět vědět vůbec nic.

Rozevřel před nimi svůj mozek dokořán a dal jej k dispozici programu, který měl pro hosty důležitost života a smrti. Podvědomě přitom cítil jejich neklid, jejich spěch, vnímal urputnost myšlenek, nezměrnou touhu dospět co nejdříve ke zdárnému konci, který se už nezdál tak vzdálený, vždyť vlastně záleželo jen na několika jednoduchých číslech, na vyřešení necelé desítky nekomplikovaných vztahů a domyšlení souvislostí, a dojde k objevu zásadního významu, odhalujícímu před nimi nitro hmoty jako rozdrcený ořech své jádro.

Snažil se sám pomoct jim svou aktivitou, seč jen to bylo možné, ale jak noc pokročila na své dráze napříč časem, začal cítit stále větší únavu, neodpovídal na jejich dotazy

už s takovou vehemencí, začínaly působit rušivě, byl by skoro raději, kdyby jej problém nechali řešit samotného, ale to oni nemohli nebo nechtěli, a tak pozvolna přicházely ke slovu opět ty zrůdné donucovací prostředky, bičující nitro jeho mozku krutě šlehajícími důtkami.

A tu náhle, bez předchozí výzvy, Opičí prst zmlkl. Další otázky už zůstaly nevysloveny. Oči Opičího prsta se protáhly, nos napřímil. Něčemu naslouchal, a spolu s ním i Mroží nos.

A tu cítil, že už nemusí přemýšlet, rázem z něho spadlo to vyčerpávající napětí, stále však zřetelně vnímal jejich myšlenky.

Něco se dělo. Něco závažného, natolik důležitého, že ho přestali týrat. Nechápal to. Nic přece nemohlo být tak podstatné, aby to zabránilo uskutečnění toho posledního kroku, či spíše už krůčku, byť se možná rovnal překročení Styxu. Bez toho posledního nevyřešeného otazníku bylo celé jejich dlouhodobé úsilí zcela marné, celý problém je sice v principu vyřešen, konstrukce průniku je naprosto zřejmá, ale prostor je pořád ještě celistvý, ještě vstupují do hry některé z banálních závislostí tohoto rádoby trojrozměrného světa.

Opičí prst i Mroží nos se napřímili, protože uslyšeli signál. Ten signál, na který čekali a kterého se obávali. Věděli, že nesmějí váhat ani sekundu. Signál uslyšel i on, jeho mozek zůstal stále napojen neviditelnými předivy na nervové soustavy jeho návštěvníků, a tak i on slyšel naplno, jak kdosi neznámý, odkudsi daleko, ale přesto zřetelně, volá:

„Pojďte sem, rychle, všichni sem!“

Nic nechápal, ale spatřil Opičího prsta, jak se prosmekává kolem stolu a řítí se z místnosti nepatrnou skulinou ve dveřích, v jeho stopách pokračoval i Mroží nos, vy-

běhli oba někam do neznáma, nevěděl kam, ale nepřemýšlel nad tím, protože to už vnímal, jak mu pod nohama prázdně duní dřevěné schodiště a že za sebou zanechal dveře roztříštěné na kusy, protože se nesměl zdržovat odemykáním a snažil se jimi proniknout způsobem přece jen přirozenějším jeho hostům. I on se dychtivě vydal za tím hlasem a už ho nezajímala záležitost, kterou probíral s oběma kumpány, slyšel jen ten hlas, který zuřil v jeho podvědomí a který zároveň s ním slyšeli i všichni příslušníci toho rodu, hlas, který je všechny svolával, aby se co nejrychleji shromáždili v předem určených prostorách.

„Sem, všichni sem!“

Nevěděl kam, ale nevadilo to, a navíc kolem cupitaly tisíce nožek, všude se otvíraly poklopy, okna, dveře, vrata i jiné otvory, se skřípěním povolovaly dveře spižíren, organizované tlupy systematicky třídily ukořistěné zásoby, nakládaly je na záda a unášely týmž směrem, potácel se uprostřed davu, překáželi mu pod nohama, snažil se udržet směr, ale proud ho vytlačil do boční ulice, bojoval s nimi, odháněl je od sebe a oni se bránili, utržil několik ran, a také jich dost rozdal, skoro se bál, že nechtě někoho zabil, ale nebyl čas se o tom přesvědčit, nevěděl, že krvácí, neviděl, že za ním zůstává dokonalá spoušť, ale oni si ho už nevšímali, protože pro ně představoval vlastně jen malé nebezpečí a smrt i několika desítek z nich neznamenala v tomto okamžiku vůbec nic, jen malé zdržení a možná ani to ne. Stále směřovali tam, kam jim to velel ten neúprosný hlas:

„Všichni sem!“

To už běželi. Jeden za druhým, ve vyřízených desetistupech. Na nosech bizarní masky, v těsných šedých kožíšcích, jako jednotlivci téměř bezmocní, jako dav řvoucí

příval. Jeden s majetkem v ranečku, jiný s porcí sýra, další s konzervou na zádech, všichni se bezhlavě hnali jinak pustými ulicemi a kromě šustění statisíců nohou panovalo hrobové ticho, noc prosvětlovaly slabé kužele tryskající z pouličních svítilen, na něž dorážela hejna hmyzu; hmyz však nic neslyšel, a proto také nic nevěděl.

Organizovaný běh se měnil v masový úprk, davem se začínala šířit rozvratná myšlenka, že průnik prostorem není dořešen, dlouho marně přemýšlel nad tím, jak to poznali, až pochopil, že on sám mezi ně vrhl tu drtivou informaci a vyvolal tak ten zmatek, že jen díky jemu se dověděli, že záchrana se bude týkat jen malého zlomku procenta populace, protože úkol před něj postavený se ukázal být v tak krátkém termínu nad lidské síly. Místo bude jen pro pár vyvolených a pak pro ty, kteří se prokoušou. To už byli na místě.

Mříže kanálů odsunuté do stran, z nich jako antické pylony s korintskými hlavicemi ční k obloze lesklé doutníky. Malými otvory proudily dovnitř nekonečné zástupy, zatím ještě spořádaně, ale dav se shromaždoval na stále menším prostoru a panika narůstala, až se nastupování stalo bojem o život. Měl strach, nesmírný strach, chápal, že to, co kolem sebe vidí, není už ničím jiným než bratrovražednou válkou o bytí a nebytí, poznal Opičího prsta, který proklouzl úzkou brankou, on se tam tedy dostal, cítil, že musí za ním, snad by se s vyřešením té zásadní otázky dalo ještě něco udělat, ale bez něj to nejde, možná bude stačit hodina, snad i jen deset minut, a pak se zachrání všichni, ale dav mu zastoupil cestu, lezli jeden přes druhého, chňapali mu po nohách, kolem pylonů už se navrstvila slušná hromada mrtvých těl, rozháněl je po desítkách, rozdával ránu za ranou, ale blíž už se dostat nemohl, bylo jich víc a víc, a tu pochopil, že

vstup se uzavírá a že i pro něj je cesta ztracená, z pilíře vyšlehl ohnivý sloup, který spálil mrtvá i živá těla na uhel, a v okamžiku, kdy se vrhal k zemi a zakrýval si oslepené oči, se kosmická loď spolu s dalšími stovkami jí podobných vznesla k temné obloze, brzy poseté ohňostrojem zplodin raketových motorů.

Náhle měl mysl jasnou a nezastřenou, pochopil, že spojení s Opičím prstem je konečně přerušeno a že se vlastně dostal někam, kam nepatřil, to vlastně jen díky nedbalosti nočních hostů, kteří neměli dostatek času na to, aby kontakt úplně zrušili. A teď poprvé, a zcela jistě i naposled, si uvědomil, že si pamatuje úplně všechno.

S odporem odkopával poslední zbytky křepčících šedivých postaviček, kroutících se v šíleném rytmu ztracené naděje v předzvěsti neodvratné smrti, marně se sápajících tam, kde zíval k obloze už jen hluboký otvor kanalizační stoky s okrajem ožehlým obrovským žárem.

Teď teprve poznal, s kým měl celou tu dobu tu čest.

V temnotě chladného kosmu mizely desítky lodí unášejících několik tisíc potkanů, kteří jako každá správná krysa dokázali v posledním okamžiku opustit potápějící se loď.

Kde se v nich vzala ta genialita, s níž dokázali zkonstruovat kosmické čluny, mu zůstalo utajeno, ale tušil, že i k tomu nepochybně využili lidských mozků, podobně jako zneužili jeho, aby jim pomohl vyřešit průnik mimoprostorem.

Cítil, že cesta tímto směrem mohla být otevřena i pro lidstvo, ale bez Opičího prsta ten problém nikdy nevyřeší. A teď už k tomu vlastně ani nezbývá čas.

Vyděšeně se rozhlížel na všechny strany a nechtěl věřit tomu, že by z neuvěřitelného ticha měla za chvíli přijít definitivní zkáza.

Něco

Something in the way she woos me,
I don't want to leave her now…
George Harrison

KUPTE SI INTELIGENTNÍ HRAČKU! hlásala barvitá reklama ve výkladní skříni.

„Mami, chtěla bych toho medvídka…“

„Neotravuj, takových máš doma!“

„Ale tady píšou, že je inteligentní!“

„Nemůžeš přece věřit každé hlouposti.“

IDEÁLNÍ HRAČKA PRO VAŠE DÍTĚ! NESPOČETNÉ VARIANTY DĚTSKÝCH HER!

„Táto, ten panák se na mě nějak divně kouká.“

„Je to asi poslední model robota. Jsou pěkně drahé a nespolehlivé.“

„Ne, počkej, to asi nebude robot. Podívej se na tu cenu!“

„Tak potom je to nějaký nesmysl. Hloupá reklama. Za tyhle peníze koupíš nanejvýš tak dálkově ovládané letadlo.“

NEUNAVÍ. NEOMRZÍ. POMŮŽE PŘI VÝCHOVĚ I VYPRACOVÁNÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ!

„Prosím tě, Jindřišku, snad bys tu hloupost nechtěl?!“

„Ale dědo… Přemluv tatínka. Třeba pod stromeček. Je to určitě lepší než ta vychovatelka, co mě každý večer honí v půl deváté spát. A asi taky levnější.“

„Co ty můžeš vědět o cenách?“

„Moc. Viděl jsem, jak jí tatínek dává peníze.“

INTELIGENTNÍ FIGURKA TYPU GERONIMO. DODÁVÁ FIRMA ARGENTER A SYNOVÉ!

„Přejete si něco?“ zeptal se obtloustlý prodavač s blýskavou pleší nevýrazně vyhlížejícího muže v opotřebovaném oděvu, který už dobrých dvacet minut bloumal prodejním prostorem a doposud se obsluhujícímu personálu vyhýbal značným obloukem. Kapsy měl napohled splasklé a prodavač si o jejich obsahu nedělal žádné iluze. Vpadlé tváře, neoholená brada, pohled prozrazující nevyspání. Hubené ruce zabořeny hluboko do kapes. Zatím na nic nesahá, jen okukuje. Zatím. Ale z toho, co je v regálech vystaveno, si nemůže určitě koupit nic. Dočista nic. Tak co sem leze. Firma Argenter dodává luxusní výrobky pro zákazníky z vyšších kruhů.

Obrátil roztřesený pohled směrem k prodavači a pak rychle uhnul. Pokrčil rameny.

„Ne… ne, děkuji. Nic nepotřebuju. Jen jsem se přišel trochu ohřát… a podívat se na ty vaše… zázraky.“

Prodavač už měl na jazyku silná slova, ale ta osoba byla při bližším pohledu docela zajímavá.

„Zajímají vás naše inteligentní hračky?“

„Pochopitelně. Jsem tak trochu od fochu. Vystudoval jsem kybernetiku a deset let dělal ve výzkumu. U Altona. Dobře tedy vím, že umělá inteligence neexistuje. Ty hračky však nevypadají jako jednoúčelové roboty, kterými se to všude jen hemží. Na to jsou příliš levné a dost malé. Proto mne to zajímá.“

„Myslíte si, že naše reklama je humbuk?“

„Ne, to jsem neřekl. Neměl jsem příležitost si ty kousky vyzkoušet. Ale o té inteligenci, víte…“

„Pochybujete, že?“

„To jste řekl vy.“

„Nač se přít. Kupte si jednoho paňácu a uvidíte.“

„A nevíte za co? Nemám ani co do žaludku.“

„Jak dlouho už jste bez práce?“

„Před rokem jsem se rozvedl a žena si vzala šikovného advokáta. A Alton nezaměstnává společensky znemožněné. Byly tam ještě další důvody… Nemyslím, že je nutné se tady o nich bavit. Postaral se o to, abych o práci nezavadil. Mám tedy jiné starosti, než kupovat si inteligentní hračky.“

Do krámu se nahrnuli zákazníci. Rodina. Osmileté dítě si dost vztekle vydupávalo panáka oblečeného do kostýmu harlekýna, matka se ho snažila mírnými slovy konejšit, otec mlčky přihlížel a nervózně sahal do kapsy pro peněženku. Prodavač se začal věnovat zákazníkům, kteří vypadali na to, že by z nich něco mohlo kápnout. Nezaměstnaného nechal zatím jeho osudu. Nevšímal si toho, jak bere líbivé figurky do rukou a snaží se nahlédnout do jejich útrob, aby aspoň částečně pronikl do jejich tajemství. Nepodařilo se mu to. Byly precizně uzavřené a kontrolní a manipulační otvory byly dokonale zamaskované.

Nezdárný synáček si už vyfňukal svou hračku a otec se nesměle dožadoval předvedení.

„Lituji, pane, při prodeji hraček typu Geronimo platí zvláštní ustanovení,“ vysvětloval prodavač. „Hračky přímo v prodejně nepředvádíme. Pokud máte zájem, mohu vám o jejich možnostech promítnout krátký reklamní film, který vám dodá prvotní dojem i návod, jak s ní zacházet. Po dobu jednoho měsíce poskytujeme na provoz hračky absolutní záruku. Pokud s ní nebudete z jakýchkoli důvodů spokojen, pokud se objeví jakákoli závada, ihned vám pošleme odborníka

a zboží bezplatně přeprogramujeme. V téže lhůtě máte možnost hračku kdykoli vrátit a dostanete zpět celý obnos. Po vybalení ponechte Geronima dvacet čtyři hodin v klidu na teplém místě. Pak hračka ožije. Zaznamenejte si čas, kdy se rozběhne. Od toho okamžiku běží záruka. Svým zákazníkům, pane Graytone, plně důvěřujeme."

„Co všechno ten panák dovede?" ptal se asi pětatřicetiletý otec, v dobře šitém obleku, na pohled zaměstnanec banky či jiného úřadu s podobným zaměřením, dávající nepokrytě najevo, že v jednání se stranami je naprostým suverénem. Jeho způsob kontaktu s rodinnými příslušníky působil naproti tomu dost rozpačitě.

„Umí všechno, co si budete přát… tedy, co si váš syn bude přát. Poslouchá na slovo."

„Nemůže mu ublížit?" vstoupila do obchodní transakce matka, která, zdá se, nabyla dojmu, že by měla ukázat, kdo vládne rodinné radě.

„Něco takového je už z principu vyloučeno, pokud ovšem by se chlapec nechtěl podívat dovnitř. Ale ani v tom případě, kdyby se uvolnily pružiny ovládající mechanické svaly, by k těžkému úrazu nemělo dojít. Atomová baterie je nerozbitná, je to ostatně stejný typ, jaký se používá v běžných přístrojích spotřební elektroniky. Vydrží osm až deset let, což je o poznání déle, než se předpokládá životnost loutky."

Rodina se zdála být spokojena.

„Přejete si Geronima zabalit?"

„Ne!" zaťal synáček zuby a chytil panáka do náruče.

Prodavač přijal příslušnou částku a s úklonou vyprovodil spokojené zákazníky.

„Geronima čeká těžký život," poznamenal nezaměstnaný.

„Jak se to vezme," pokrčil rameny prodavač a bedlivě si návštěvníka prohlížel. „V souvislosti s tím, co jste mi tu o sobě řekl, si myslím, že vám mohu učinit nabídku."

Návštěvník zpozorněl.

„Dost možná, že bych pro vás měl i zaměstnání. Potřebujeme inteligentní lidi se zkušenostmi s elektronikou. Neříkám, že ta práce je dobře placená, ale hlady určitě nezemřete."

„Poprvé slyším, že by obyčejný prodavač někomu nabízel práci…"

„Prodávám jen proto, abych na vlastní oči viděl, jakým dojmem nové výrobky působí. Bezprostřední kontakt se zákazníkem je velice užitečný a může ovlivnit další směry výroby. To, co lidé obvykle řeknou prodavači, by se jinde říct neodvážili. Prodavač je hromosvodem, který musí vytrpět vše. Kdybych si nespokojeného zákazníka zavolal do kanceláře, obvykle zcela ztratí veškerou výmluvnost, cizí prostředí ho umlčí. Já však chci znát to, co si skutečně myslí. Jmenuji se Adolf Argenter. Firma je moje a na patentu hraček typu Geronimo se podílím jedenapadesáti procenty."

„Borby Jesper," představil se návštěvník.

„Berete?"

„Nekupuju kočku v pytli. Potřebujete mě do vývoje?"

„Ne. Do provozu."

,,Nerozumím."

„Pochopíte. Hračky jsou ovládány na dálku. Inteligentní hračka jako taková skutečně neexistuje, ale zákazníkovi stačí dokonalá iluze. Inteligentní hračka zatím existovat ani nemůže, elektronické systémy stále nejsou dokonalé a roboty se stále nedaří programovat lidským hlasem. Potřebují, jak jistě víte, přesně formulované příkazy, a proto se dětem s roboty tak obtížně komunikuje.

S Geronimem si však dítě může dělat, co chce, a Geronimo musí na slovo poslouchat. Protože loutku řídí člověk."

„To se vám nemůže vyplatit?!"

„Proč myslíte? Cena loutky je trojnásobkem platu obsluhy za tři roky provozu. Za takovou dobu dítě většinou hračka omrzí a odloží ji. Pokud ne, je vyvolána porucha, a v té době už zákazník musí opravy platit. Neplatí však za opravy, ty jsou zbytečné. Platí za obsluhu. Chápete?"

„Ekonomická stránka věci mi je téměř jasná, a nemíním se zmiňovat o její právní čistotě. Přiznám se, že za současného stavu věcí je pro mne nabídka dost lákavá."

„Nu, rozmyslete si to."

„Nemám si co rozmýšlet. Kdy mohu nastoupit?"

„Zítra v sedm ráno."

Jesper čekal leccos, jen ne to, s čím se nakonec setkal. Doufal, že v nejlepším případě bude sedět u terminálu, televizními kamerami vestavěnými do očí malého robota sledovat dění v pokoji dítěte a mechanickýma rukama na dálku vodit loutku, případně za ni mikrofonem odpovídat. Zatím ho očekávala střízlivě vybavená místnost ve sklepeních Argenterova obchodního paláce: křeslo, psací stůl, skříňka s elektronickým přístrojem neznámého typu, snad trochu připomínajícím laboratorní testovací přístroje.

S Argenterem už se nepotkal. Do kanceláře ho uvedl tajemník. Jesper v něm chvíli hledal rodinnou podobu, aby se ujistil, zda ho náhodou do zaměstnání nedoprovází „a synové", bylo to však zbytečné. Ten člověk byl skutečně pouhým zaměstnancem. Předložil Jesperovi malé pohoštění a k prostudování pracovní smlouvu. Jesper ji nijak zvlášť pečlivě nečetl a podepsal ji. Částka, která mu měla být vyplácena, překonala všechna očekávání. Jen se

trochu zarazil nad ustanovením „Pracovní doba podle potřeby“, ale koneckonců byl v situaci, kdy si nemohl moc vybírat.

Tajemník ho vyzval, aby počkal, a vzdálil se. Jesper se co nejpohodlněji usadil v křesle a cítil se spokojen. Nečekal, že po předchozích nesnázích dostane místo tak snadno, i když si byl nucen přiznat, že jeho kvalifikaci zase docela neodpovídalo. Naplnil ho lehký pocit štěstí. Zavřel oči a cítil, jak zvolna usíná. Teď, za chvíli, by měl přijít někdo, kdo mu dá základní instruktáž a uvede ho na pracoviště. Když mne tady najde se zavřenýma očima, nebude to působit dobrým dojmem. Snažil se spánek přemoci, ale nedařilo se to. S myšlenkou, že do kávy musel být přimíchán nějaký omamný prostředek, kterou se však vzápětí snažil zavrhnout, protože k tomu neviděl žádný důvod, usnul.

„Mami, už se hýbá!“ uslyšel zřetelně pronikavé dětské zavřeštění. Přicházelo jakoby z dálky a jednotlivé slabiky se jako hroty zarývaly do mozku. Přemýšlel, co by to mohlo znamenat. Náhle nevěděl, kde je a co se vlastně děje.

„No to jsem ráda, že ten chlap v obchodě měl pravdu,“ uslyšel jiný hlas. Alt. „Celou noc to leželo jako kus dřeva, o nějaké inteligenci nemohla být řeč. Snad jsme se nenechali napálit.“

Jesper cítil, že má celé tělo neobvykle strnulé. Vzpomněl si, že usnul v křesle, ve sklepě, v kanceláři u Argentera, teď už je určitě odpoledne, to znamená, že ten člověk, který si pro něho přišel, ho nechal spát. Pěkná ostuda. Kdoví, jestli ho Argenter ještě zaměstná. Pokusil se trochu protáhnout zdřevěnělé nohy.

„Hele, cuknul nohama. Tak Geronimo, poslouchej. Nech už toho a postav se.“

Slyšel velitelský hlas. Pěkně vzteklý. A dětský. Věděl, kdo to mluví. Toho uvřeštěného kluka poznal hned. Jenom nechápal, kde se tady vzal.

„Tak Geronimo!“

Ucítil nešetrný dotyk na paži. Něco s ním prudce otřásalo. „Tak otevři už oči!“

Stále ještě se probouzel z těžkého snu. Ten sen by už snad měl skončit. Pokusil se poručit víčkům. Ta se váhavě nadzvedla. „Tak vidíš, Alfe,“ uslyšel z dálky alt. „Už je vzhůru. Teď už si s ním hraj sám. Kdybys něco potřeboval, zavolej slečnu Karin.“

Zaklaply dveře.

„Tu megeru? Kašlu na ni,“ zaskuhral Alf. „Mám teď Geronima. Stačíme si sami.“

Jesper ničemu nerozuměl. Ležel na měkkém huňatém koberci a díval se přímo do bílého stropu s lustrem, vyzdobeného dětskými motivy. Pak mu výhled zakrylo cosi bledého a zrzavě střapatého. Mělo to oči. Velké, hnědé, kulaté oči. Lidské oči. Oči dítěte.

„Vstaň, Geronimo!“ rozmazala se tvář. Výkřik pocházel z nestvůrně velikých úst, která se přiblížila až těsně k jeho očím.

Náhle měl nový, neodbytný pocit. Neznámá síla ho nutila, aby vstal, a byl si vědom toho, že až se postaví, bude mít z provedeného úkonu radost. Neobratně pohnul údy a měl dojem, že mu nepatří. Těžkopádně se obrátil a s potížemi se napřímil. Vyšponoval nohy, jak jen nejvíc to šlo, a snažil se vytáhnout co nejvýš, přesto však sahal chlapci jen po kolena. Hoch si klekl na koberec, lokty se opřel o zem a díval se mu přímo do očí. Jesper cítil uspokojení. Stál, vyplnil příkaz, ale nebylo to takové uspokojení, jaké očekával. Pořád nechtěl věřit tomu, že je malý, bezmocný, že se stal doslova a do písmene hračkou v rukách toho malého tyrana.

„Jak se jmenuješ?“ udeřila ho další otázka.

Borby Jesper, chtěl vyhrknout, ale náhle ucítil v hlavě prudký nával bolesti, a tak se jeho ústa, ovládaná mechanickým systémem, kombinovaná s malým mikrofonem, ani nepohnula. Musel počkat, až ta hrůza odezní, teprve pak se mu ulevilo.

,.Ty neumíš mluvit?“

„A-ano, umím mluvit,“ pronesl Jesper váhavě, přes elektronický systém se mu to jakž takž podařilo.

„Vida, mluvit umíš. Rozumíš tomu, co jsem se tě ptal předtím?“

„R-rozumím.“

„Tak mi řekni, jak se jmenuješ.“

Borby Jesper, ty drzý spratku, chtěl vykřiknout, a další nával bolesti do mozku ho už tolik nepřekvapil. Do mozku… Spíše do míst, kde by mozek měl, kdyby byl ještě člověkem. Ale on už přece člověkem není… Ne? Ale co se to s ním stalo?

„Tak odpověz přece!“

Ucítil stisk a prudké zatřesení.

„Geronimo,“ vydechl proti své vůli.

„Tak vidíš, sluší ti to. A ještě něco. Příště, vždycky, když budeš odpovídat, mi řekneš pane.“

„Ano.“

Přece odpověděl! Tak proč se opět stupňuje ta bolest? Pomalu, velmi pomalu si uvědomoval, čeho se teď dopustil.

„Ano, pane,“ opravil se. Bolest zmizela.

„Tak, Geronimo. A teď pěkně – pochodem v chod!“

A Borby Jesper, muž s kvalifikací vysokoškolského profesora, nyní loutka v rukou malého Alfreda, se vydal na pochod. Prováděl předpisové obraty, poskakoval na jedné noze, metal kotouly, šplhal po záclonách, byl přece

jen pestře oblečenou figurkou, harlekýnem, malou kopií člověka, dětskou hračkou, do níž jeho lidský mozek vložil inteligenci a kterou pan Argenter vybavil čidly podmiňujícími absolutní poslušnost.

„To už snad stačí, Alfe?“ odvážil se promluvit, přestože vůbec necítil únavu, jen ho vůbec nebavilo poskakovat tak, jak hocha napadlo. Pak si uvědomil bolest a opravil se:

„To už snad stačí, pane.“

Bolest ustala.

„Nežvaň. Budeš mluvit, jen když se tě budu něco ptát. Rozumíš?“

„Ano, pane,“ odvětil Jesper pokorně.

Házel si s Alfem míčkem, z neuvěřitelně stupidní stavebnice stavěl monstrózní stavby, a to přesně podle pokynů Alfa, který byl vždy smíchy bez sebe, když se budovy postrádající jakékoli poznatky čerpané z dlouhodobých zkušeností lidstva hroutily s rachotem k zemi, proháněl automobily na překážkové dráze, ošetřoval „nemocné“ medvědy.

Alf byl neuvěřitelně hloupý chlapec. Byl zvyklý, že vše, co si zamane, dostane, a s hračkami zacházel v souladu se svou povahou. To Jesper rozpoznal ve chvíli, kdy jeho pán konečně na chvíli odešel. Když zjistil, že v jeho nepřítomnosti má volnost pohybu, vydal se na průzkum neobyčejně rozlehlé místnosti, sloužící jako herna i ložnice jedinému dítěti. Ve skříni, která byla pootevřená, nacházel trosky letadélek, mechanických autíček, železničních modelů. Vše zničené necitlivou rukou rozmazleného hocha.

Po chvíli se Alf vrátil.

„Geronimo, kde jsi?“

„Tady, pane.“

Loutka vylezla ze skříně.

„Co tam děláš?“

„Přemýšlím, jestli by to šlo opravit,“ odpověděl podle pravdy.

„Ty bys to dokázal?“

,,Myslím, že ano, pane.“

„Tak se do toho můžeš pustit. Třeba do té lokomotivy,“ řekl Alf a na hračku pořádně šlápl.

„Ano, pane…“

Alfred si lehl na koberec, listoval knihami, čmáral do nich velkou tlustou tužkou a po očku pozoroval Geronima, který se mordoval s lokomotivou rozchodu H0. Konečně si Jesper oddychl. Může dělat práci, při které nad sebou necítí ten pronikavý drzý hlas, při níž ho nikdo nehoní z místa na místo, chvílemi pozoroval hodiny a čekal na dobu, kdy se přiblíží večer, malý křikloun půjde spát a Argenter ho na noc pošle domů. Teď už chápal, co bylo míněno tou „neomezenou pracovní dobou“. Pokud bude dítě vzhůru, bude muset být Jesper v pohotovosti. Naštěstí chlapec také spí, chodí do školy, jezdí s rodiči na výlety – nu, ale to si ho může vzít s sebou… Snad ho Geronimo brzy omrzí.

Hned večer řekne Jesper Argenterovi, co si o tom myslí. S tak povedeným místem co nevidět praští. A plat za dnešní den si může Argenter nechat. Budiž, to je všechno krásné, ale jak se to tomu darebákovi podařilo, aby se Jesper tak dokonale sžil s pouhou elektronickou figurkou, uvnitř jistě dost primitivně uspořádanou – poznal to z toho, že končetiny nemohl ovládat tak dokonale, jak by si přál, nebo – jako kdyby byl člověkem. Chlapec nic neříkal, a tak Jesper pomalu rozložil na podlaze celé velké kolejiště, zapojil výhybky, semafory, postavil z kostek nádraží a uvedl do chodu lokomotivu sice s pochrouma-

nou karosérií, jíž však předtím nechybělo v podstatě nic, jen potřebovala trochu vyčistit kontakty.

Čekal od hocha slova pochvaly nebo díků, ale marně. Měl aspoň pro sebe jakýsi pocit zadostiučinění, pak se však ve dveřích objevily štíhlé ženské nohy na vysokých podpatcích, nad koleny zakryté úzkou černou sukní, a hlas, který dosud Jesper neznal, šetrně vyzval Alfa, aby se odebral k večeři. Chlapec se chvíli zdráhal, ale když žena – v mezích možností – přidala na důrazu, Alfred se líně zvedl a klátivým krokem opustil místnost. Cestou bezohledně šlápl do kolejiště. Lokomotiva definitivně dosloužila.

Pokud však Jesper doufal, že se večer opět probudí někde ve sklepení Argenterova paláce, byl zklamán. Teprve uprostřed noční temnoty, kdy jako loutka neuměl usnout, si v hrůze uvědomil, k čemu se to vlastně upsal a jak je také možné vykládat pojem „neomezená pracovní doba."

Jesper byl u Graytonů měsíc a za tu dobu se mu podařilo opustit Alfův pokoj jen jednou, to tehdy, když si ho chlapec s sebou vzal na rodinný výlet. Jesper byl šťasten, že se konečně může dívat na něco jiného než na čtyři holé stěny místnosti, kterou navíc musel neustále udržovat v naprostém pořádku, jinak ho chlapec trestal. Mohl konečně vidět krajinu, teď už s nastupujícím podzimem, lesklou hladinu jezera s několika labutěmi, mohl pozorovat šedý pás silnice s kolonou vozidel, to ovšem jen do chvíle, než si toho Alf všiml a hodil přes něho přikrývku, jako by měl škodolibou radost z toho, že hračka také může trpět.

Po celou tu dobu jednoho měsíce se Jesperovi nikomu nepodařilo prozradit, jak se to s ním vlastně má. Všichni

byli pochopitelně přesvědčeni, že se jedná o hračku, sice s mimořádnými schopnostmi, ale přece jen o hračku, a Alf byl malým mazlíčkem rodiny a mohl si prakticky stále dělat, co chtěl. Jesper mu dělal otroka. Pečlivě psal domácí úlohy a jeho iluze, že by mohl chlapci pomáhat v učení, vzaly brzy za své. Jednou se Alf dokonce pokusil propašovat Geronima do školní aktovky, aby mu tam napovídal, ale v tomto jediném výjimečném případě matka zakročila. Stlaní postele se původně zdálo být nad schopnosti malého mechanismu, ale když Jesper postupně začal poznávat jeho možnosti, pochopil, že jsou téměř neomezené. Častokrát měl nesmírnou chuť malému drzounovi nafackovat, ale v tu chvíli se vždy zapojila blokace a prudká bolest hlavy podobné nápady okamžitě zapudila. Nejvíc však Jesperovi vadilo, že loutka neuměla spát. Když byla kolem tichá noc, vždy ho napadaly ty nejhorší myšlenky. Nabýval přesvědčení, že jeho lidské tělo už dávno neexistuje, že obsah jeho mozku byl přehrán do miniaturního elektronického stroje a on zůstane navždy jen malou hračkou, a navíc že jeho existence už nemá příliš dlouhou budoucnost, protože chlapec zacházel se všemi hračkami tak, že se většinou nedočkaly příštích vánoc. Půvabné hedvábné Geronimovy šatičky byly teď celé ušmudlané a potrhané, neustálá práce na nich nutně zanechala své stopy; jen syntetická kůže byla zatím bez poskvrnky.

Jesper se snažil nijak se nenudit. Dělal všechno pro to, aby mu v době, kdy Alf spal nebo byl ve škole, čas ubíhal co nejrychleji, a pokud nedostal žádný příkaz, který by mu nařizoval nečinnost, s chutí opravoval rozbité hračky malým dětským nářadím, které měl chlapec ve svém inventáři jen symbolicky, protože jakákoli práce mu byla něčím zcela cizím. Někdy, když měl Alfred dobrou nála-

du, hráli spolu domino nebo člověče nezlob se, a Jesper musel samozřejmě vždycky prohrát, a po pravdě řečeno dělal to i rád, protože pak měl vždy od chlapce na chvíli pokoj. Jesper doufal, že ho hračka brzy přestane bavit, ale nestalo se tak.

S ostatními členy rodiny se příliš nestýkal. Otec Grayton byl doma zřídka a o syna se příliš nezajímal, matka neustále hostila přítelkyně a o dítě se starala především vychovatelka Karin, to byly ty štíhlé nohy na vysokých podpatcích, které mžikem oka spatřil první večer pobytu u Graytonových. Podruhé ji uviděl až za týden. Když uklízel chlapcův stůl, viděl jí lépe do tváře. Spatřil hezký symetrický obličej rámovaný hustými havraními vlasy. Dvaadvacet, třiadvacet, řekl si. Hezky formovaná. Karin však brala loutku jako nezbytnou kulisu chlapcova pokoje, nejprve se snažila Geronima využít k výchově nevychovatelného, ale její snaha se minula účinkem, protože pokud Geronimo dostal dva protichůdné příkazy, prioritně plnil vždy ten, který mu uložil Alf. Byl přece především jeho majetkem a příkazy někoho jiného mohl plnit jen v případě, že se nerozcházely s chlapcovým názorem. A Alf velice brzy přišel na to, že vychovatelka chce po Geronimovi, aby jí sděloval důvěrné informace o tom, zda si chlapec myl uši, čistil zuby, a ihned mu to zakázal. Naštěstí mu s Karin vůbec nezakázal hovořit, použil formulace:

„A nebudeš s ní o mně mluvit, rozumíš? Jinak ti ukroutím hlavu," a zamýšlené naznačil výmluvným posunkem.

„Ano, pane…"

Karin se ukázala být jedinou osobou v domácnosti, s níž se dalo rozumně hovořit, neměla se však nikdy dovědět, že Geronimo je něčím jiným než obyčejným ku-

sem elektronického balastu. To, že by jí Jesper mohl vyjevit, jak se věci ve skutečnosti mají, byl nápad, který ho už dávno přešel, a na nic takového ani nepomýšlel. Nastupující bolest v obdobných případech byla dostatečně výmluvným faktorem. Jesper však potřeboval někoho, s kým by mohl rozmlouvat v trochu jiné tónině než s panovačným hochem, potřeboval někoho, kdo by ho bral trochu jinak než jen jako předmět. Nebylo to však jednoduché, dostat se ze sféry Alfova vlivu. Hoch pečlivě zavíral dveře a Geronimo při všech svých zázračných schopnostech na kliku nedosáhl. Někdy dostal práci na celou noc, vzápětí mu však byla opět zakázána, protože práce zpravidla působí hluk, který bývá ve spánku rušivým elementem, a v takových případech Jesper s chutí působil co největší kravál. Až jednou konečně zůstaly dveře otevřeny a Alf klidně spal.

Nedostal výslovný příkaz, že se má v noci zdržovat v pokoji. Konečně mohl vyjít sám na chodbu. Zatím zavrhl původní úmysl definitivně utéct z téhle pasti, domníval se, že na to je vždycky dost času, a navíc se mu to nezdálo být zrovna jednoduché. Nevěděl, ve které městské čtvrti se právě nachází, a z té jediné vyjížďky moc neměl. Přesto doufal, že jeho chvíle přijde a že se nakonec dostane tam, kam potřeboval. K tomu však potřeboval pomoc. Pomoc někoho blízkého. Pomoc blízkého člověka.

Takový se tu zdál být jen jeden.

V Karinině pokoji se svítilo, tlumené světlo pronikalo skrz škvíru pod dveřmi a rýsovalo na nerovnoměrné vrstvě podlahové krytiny bizarní stíny, které mohl teď, z polohy malého trpaslíka, svým dokonalým optickým ústrojím přesně vnímat.

Nesměle zaťukal.

„Dále," ozval se její zvučný, trochu překvapený hlas.

Jak rád by ji poslechl a otevřel si. Naleštěná kovová klika byla dobře o třicet centimetrů výš, než mohly dosáhnout jeho mechanické ruce. Geronimo sice mohl vyskočit, pak ale neměl žádnou sílu. Na chvíli zaváhal, a potom, opět tiše, zaťukal ještě jednou.

„Tak dále," vycítil v jejím hlase jisté podráždění. Kdoví, co si v té chvíli myslela. Jak rád by na ni zavolal, aby šla otevřít, ale nemohl, na chodbě bylo tak zlověstné ticho, že by snadno mohl zburcovat celý dům. Zejména Alf měl v tuto hodinu ještě lehké spaní a Jesper vůbec neměl chuti mu právě teď něco vysvětlovat.

Šoupavé kroky pantoflíčků za zavřenými dveřmi ho trochu uklidnily. Zámek cvakl a z pootevřených dveří se rozlil na chodbu ostrý proužek světla. Jesper neváhal.

V té chvíli, kdy Karin, která na chodbě nikoho neviděla, pokrčila rameny, zavřela dveře a pro jistotu je pak za sebou zamkla, byl už uvnitř. Věděl, že je to nespolečenské, ale nebyl teď člověkem. Nemusel všechny konvence dodržovat tak doslova. Doufal, že to dívka pochopí.

Postavil se tak, že ho musela uvidět, jakmile se otočí.

Spatřila ho a polekala se. Pochopitelně, když se uprostřed noci náhle objeví v pokoji trpaslík, byť známý, nemusí to být pro křehkou nervovou soustavu tím nejlepším zážitkem.

„Promiňte mi to, slečno Karin," spustil nesměle.

„Geronimo?" vydechla. „Tomu… nerozumím. Proč nejsi u Alfreda?"

Zásadně říkala Alfred, zavrhla všechny zdrobněliny.

Musel volit slova pečlivě, aby zahnal každý nástup bolesti.

„Já… potřebuji s vámi mluvit. Mně… Já…"

Nebylo to jednoduché vyhnout se problémům, myšlenky vzbuzující v něm pocity lidství byly přísně trestány.

Karin ho pochopitelně brala stále jako předmět, a právě tuto hračku musela nerozlučně spojovat s chlapcem, kterého určitě neměla v lásce, vždyť právě vůči ní se choval snad nejhůř a při každé příležitosti na ni žaloval rodičům, a jen díky božské trpělivosti, či spíše apatii jeho matky vlastně zůstávala stále ještě u Graytonů zaměstnána.

„Poslal tě Alfred?“ zeptala se výhružně.

„Ne, to ne,“ odpověděl okamžitě Jesper a pravdivá odpověď mu přinesla úlevu. „Víte, je mi… je mi smutno.“

Konečně ze sebe vypravil větu, která byla stoprocentně pravdivá a nebyl za ni potrestán. O svých náladách mu Alfred hovořit nezakázal a jinak byla nezávadná.

„Smutno?“ divila se Karin. Úlek už vyprchal. Teď se zdálo, že se baví. „Copak může být robotu smutno?“

Jak rád by jí řekl, jaký je vlastně robot. Zahnal bolest.

„Noci jsou tak dlouhé,“ blábolil, „a já nemohu spát. Neumím to. Potřebuji někoho, s kým bych si mohl vyprávět.“

„Já vím, s Alfredem není lehké pořízení,“ postěžovala si na společný úděl. Usmála se. „Tak dobře, jestli chceš, můžeš tady chvíli zůstat. Ale potom se vrátíš, rozumíš?“

Přikývl. Musel dát souhlas, byl to příkaz člověka. Ale aspoň jí nemusel říkat – ano, paní – nic takového mu do programu nevložila.

,,Víte, slečno Karin,“ řekl, „ne vždy je u Graytonů nejvhodnější klima. Pracovní prostředí není nejideálnější. I robot potřebuje ke své činnosti příznivé podmínky.“ Slovo „robot“ mu šlo dost špatně z mikrofonu, ale jinak se to říct nedalo.

Vyslovené věty působily jen lehké bolesti, neznámý zdroj si tedy nebyl jist, zda odporují zvolenému programu či ne.